

ДОВІДНИК

КОРЕКТНОЇ ЛЕКСИКИ

ДЛЯ ПЕРЕКЛАДАЧІВ
І НЕ ТІЛЬКИ

ЗМІСТ:

ВСТУПНЕ СЛОВО

ПЕРЕДМОВА

ТЕРМІНИ

Над довідником працювали

ВСТУПНЕ СЛОВО

Інклюзія, різноманіття як суспільне благо, доступ до реалізації прав та свобод для кожного — все це складові гуманістичного світогляду й демократичного устрою. Саме на користь їх зробила свій вибір Україна. Нині ми проходимо зміну парадигми, відходячи від застарілого радянського уявлення про інвалідність як хворобу. Натомість ми наближаємось до сучаснішої ідеї про те, що інвалідність формується соціально, себто через ставлення до неї суспільства. Природно, що такий ментальний перехід позначається і на мові.

Інклюзивна мова спирається на принципи неупередженості та поваги. Є ще одна важлива засада, що формулюється як «Нічого про нас без нас». Це означає, що прийнятність та/або нейтральність понять та термінів мають визначати насамперед представники тих груп, яких вони стосуються. Візок або крісло колісне? Сліпий або незрячий? Аутист або людина з аутизмом? Авторка цих рядків нерідко сама стикалася з подібними запитаннями під час заходів, на яких перекладала. Тож я вдячна організаторам та учасникам за слушні поради, а також за те, що вони не брали близько до серця огріхи моєї інклюзивної мови.

Річ у тім, що на рівні мови ми можемо або виключити певні групи людей, позначаючи їх зручними нам словами, або ж дослухатися до їхньої думки та включити їх у життя суспільства. Це і є інклюзія, тобто включення, на рівні мови.

У сучасному світі та у сьогоднішньому українському контексті важко уявити собі перекладача, який би не розумів потреби у вдосконаленні інклюзивної мови. Володіння інклюзивним вокабуляром — необхідність, що не залежить від виду перекладу або профільної тематики. Це є особливо нагальним для колег, безпосередньо залучених до перекладу різноманітних інклюзивних тематик, актуальність яких загострилася на тлі широкомасштабної російської агресії проти України.

Проте напрацювання інклюзивної лексики рідною мовою може бути проблемним. Кожен перекладач-практик згадає ситуації, коли доводилося мати справу з так званими лакунами — поняттями, що не мають усталеного відповідника у мові перекладу. В англійській, та й загалом у мовах західних країн, інклюзивна лексика є більш усталеною. Тож перекладач не завжди впевнений в тому, що йому вдасться знайти правильний відповідник в українській мові.

Отже, такі довідники, як той, що ви тримаєте в руках, є сьогодні вкрай важливими для перекладацької практики. Я щиро тішуся його створенню та впевнена, що він покращить якість українського перекладу.

Анна Коломійцева,
перекладачка-синхроністка з німецької та англійської

ДОВІДНИК СТАНЕ У ПРИГОДІ НЕ ТІЛЬКИ ПЕРЕКЛАДАЧАМ, А Й ШИРШОМУ КОЛУ ЧИТАЧІВ:

- **Фахівцям, які надають медичні, соціальні, юридичні та освітні послуги людям з інвалідністю;**
- **Громадським організаціям людей з інвалідністю та громадським організаціям, що захищають та відстоюють їхні права;**
- **Батькам дітей з інвалідністю;**
- **Представникам сфер культури, спорту, комунікацій, зв'язку, транспорту, а також урбаністам та журналістам;**
- **Представникам академічної та наукової спільноти;**
- **Політикам різних рівнів, розробникам законів, програм та проєктів.**

ПЕРЕДМОВА

У різні історичні періоди суспільство по-різному розуміло інвалідність. З розвитком суспільства еволюціонувало й розуміння інвалідності. Так само змінилися ставлення й підходи до людей з інвалідністю. Проте на сьогодні у суспільстві все ще існують різні типи ставлення до людей з інвалідністю: благодійний, медичний, соціальний, правовий.

БЛАГОДІЙНИЙ ПІДХІД: «ЛЮДИНА З ІНВАЛІДНІСТЮ — ЖЕРТВА ОБСТАВИН»

У цьому підході центральним є переконання, що люди з інвалідністю неспроможні вести самостійне життя і є завжди залежними від інших людей. Притаманними цьому підходу є співчуття, жалість та суб'єктивна оцінка обставин життя інших людей. Здебільшого так ставляться люди без інвалідності до людей з інвалідністю. Метою такої поведінки зовсім не завжди є плекання інтересів людей з інвалідністю.

Таке ставлення поширене і серед людей з інвалідністю щодо самих себе. Результатом є формування в них позиції жертви. Благодійний підхід розглядає людину з інвалідністю як об'єкт, а не суб'єкт. Суспільство з таким підходом ігнорує можливості кожної окремої людини та лише підкреслює нерівність. У цьому випадку інвалідність розглядається виключно як джерело проблеми.

МЕДИЧНИЙ ПІДХІД: «ІНВАЛІДНІСТЬ — ПАТОЛОГІЯ АБО ХВОРОБА, ЩО ПОТРЕБУЄ ПОСТІЙНОГО ЛІКУВАННЯ»

В основі цього підходу лежить думка про те, що з людиною з інвалідністю “щось не так”. Суспільство не фокусується на індивідуальних потребах конкретної людини. Натомість воно відчуває й транслює постійну потребу змінювати людей з інвалідністю та їхній стан. Іншими словами: для того, щоб люди з інвалідністю були частиною суспільства, вони спочатку мусять «виправити» свою інвалідність медичними методами. Це часто призводить до втрати людиною своєї незалежності, права вибору та контролю над власним життям. Інвалідність у людини розглядається виключно як медична проблема.

Базується таке ставлення на умовних уявленнях про норму. До неї будь-яку людину треба «підтягувати» усіма можливими доказовими й недоказовими медичними засобами та методами. І тільки коли людину «підтягнуть» до цієї умовної норми, лише тоді можлива побудова взаємин на рівних.

На жаль, такий підхід в Україні поки що підтримується навіть на рівні законодавства. Наприклад, у нормативно-правових актах, які стосуються питань інвалідності, через кому вказуються і паліативні стани, тобто ті, у яких знаходяться невиліковно хворі. Таким чином інвалідність прирівнюється до паліативу. За логікою медичного підходу людина може перебувати у процесі приведення себе до умовної норми усе своє життя. Проте виходить, що поки триває цей процес, вона не має повноважень приймати рішення щодо свого життя. Не має можливості бути щасливою, розвиватись та реалізовувати себе.

СОЦІАЛЬНИЙ ПІДХІД: «ІНВАЛІДНІСТЬ — СОЦІАЛЬНИЙ КОНСТРУКТ»

Цей підхід не заперечує наявності відмінностей між людьми з інвалідністю та без неї. Не заперечує він і того, що лікування, реабілітація або робота з відповідними фахівцями сфери здоров'я — потрібні. Проте згідно з цим підходом інвалідність — це соціальне явище, а не медична проблема окремої людини. Тому потрібно змінювати ставлення та підходи, усувати бар'єри у соціумі. Адже саме фізичні, комунікаційні, психологічні та інші бар'єри, які перешкоджають включенню людей з інвалідністю у суспільство, і формують інвалідність.

Соціальний підхід вважається найсучаснішим у порівнянні з двома першими. Він бачить кожну людину унікальною, а інвалідність — станом у якому живе ця унікальна людина. Обмежує будь-яку людину не сама інвалідність, а упередження з боку суспільства та недоступність інфраструктури.

Соціальний підхід пропонує переглянути поняття норми. Отже, норми як такої не існує. Відтак, завдання суспільства — приймати та цінувати різноманіття так, щоб кожна людина почувала себе комфортно та була залученою у життя громади. У будь-якому суспільстві існує безліч бар'єрів. Проте прагнучи включення всіх людей, можна побудувати простір, зручний для кожного. Слова та комунікація мають у цій розбудові ключове значення.

ПРАВОВИЙ ПІДХІД:

«УСІ ЛЮДИ ПОВИННІ МАТИ РІВНІ ПРАВА»

Захист прав людей з інвалідністю має бути гарантований їм так само як і всім іншим громадянам та громадянкам. Основою цього підходу є концепція рівності, націлена на подолання всіх видів дискримінації. Так, якщо наявні бар'єри не усуваються, це є порушенням прав людей з інвалідністю та їх дискримінація. Цей підхід передбачає створення механізмів забезпечення рівних прав для кожного.

Бар'єрами вважаються, наприклад, інституційні, тобто пов'язані з законодавством та політикою, обмеження людей з інвалідністю. Це також і фізичні перешкоди у вигляді архітектурно недоступних об'єктів. Це й економічні бар'єри, які заважають створенню гідного доходу. Це також стереотипи та судження, що обмежують. Бар'єри — це все те, що виключає людей з інвалідністю із суспільного життя. Бар'єри ставлять їх у становище, що принижує їхню гідність, позбавляє базових конституційних прав: права на освіту, медичне обслуговування, дозвілля тощо.

Варто пам'ятати також, що інвалідність може бути видимою або невидимою. Наприклад відсутність кінцівки — це видима форма інвалідності, а цукровий діабет — невидима. Також інвалідність може бути вродженою, як при певних рідкісних генетичних захворюваннях, або набутою — як у випадку з наслідками важких травм.

Чому важливо вживати коректні слова?

Коректна комунікація є однією з важливих умов забезпечення безбар'єрності. Така комунікація виключає слова або фрази, які демонструють упереджене, стереотипне або дискримінаційне ставлення до людей чи груп.

ПРАВИЛО «СПОЧАТКУ ЛЮДИНА»

Принцип «спочатку людина» — це основне правило. Суть його полягає у тому, щоб спочатку говорити про людину, а вже потім про її ознаки. Тобто у фразах та висловах ми першочергово звертаємо увагу на саму людину. А тоді тільки, якщо в цьому є потреба, на певні її ознаки.

Приклад: у виразі «людина з інвалідністю» на першому місці — людина, а вже потім говоримо про одну з її ознак — інвалідність.

НАЗИВАЙТЕ ВСЕ СПРАВЖНИМИ ІМЕНАМИ ЧИ НАЗВАМИ

Використовуйте нейтральну лексику. Назви станів людей належать до нейтральної загальноновживаної лексики. Нейтральними є і справжні імена чи назви. Інколи ми можемо несвідомо додавати словам зайвого емоційного забарвлення. Ми часто чуємо, наприклад, фразу «прикутий до інвалідного візка». Та насправді жодних кайданів, якими була б прикута людина до крісла колісного, немає. Вирази «особливі потреби» чи «обмежені можливості» теж є недоречними. Адже особливі, тобто індивідуальні, потреби є у кожній людині. А можливості кожного обмежуються не наявністю порушень, а наявністю різних бар'єрів довкола.

НЕ ВИКОРИСТОВУЙТЕ ЕВФЕМІЗМИ

Евфемізми — пом'якшувальні або маскувальні слова і вислови.

Часто їх використовують замість тих слів, які можуть сприйматися як небажані, неприйнятні, вульгарні, зневажливі, образливі тощо.

Оскільки інвалідність — це просто стан, у якому живе людина,

він не є чимось неприйнятним або образливим. Тож потреби використовувати евфемізми, говорячи про інвалідність, немає. Нерідко евфемізми вживають, коли не знають, як сказати правильно. Саме тому краще просто запам'ятати коректні слова. Переносні значення та метафори викривляють, приховують або прикрашають реальний стан людини. Отже, завжди краще послуговуватися коректною термінологією. Наприклад, «сонячні діти» — це евфемізм, а от «діти з синдромом Дауна» — це коректна термінологія.

НЕ УЗАГАЛЬНЮЙТЕ

Узагальнення може призвести до формування стереотипів. Іноді ми пов'язуємо поведінку та дії однієї конкретної людини з наявністю у неї інвалідності. А потім дії цієї людини переносимо на усю групу, до якої ми її зараховуємо. Так створюється уявлення про те, що всі люди з інвалідністю однакові. Будь-які фрази, які починаються з «усі люди з інвалідністю» — неправдиві. Вони не мають під собою жодних статистичних чи науково підтверджених даних. Насправді ж кожен має власні особливості та погляди. Ми всі різні та неповторні, а там, де є унікальність, не має бути місця узагальненням.

НЕ ПЕРЕБІЛЬШУЙТЕ У ВИСЛОВЛЮВАННЯХ

Щоб не перебільшувати, не давайте суб'єктивних оцінок життю інших людей. Люди емоційні та іноді можуть драматизувати. Наприклад, існує фраза «смертельний діагноз». Але що це означає? Є випадки, коли люди роками живуть із певними захворюваннями, які називають «смертельними». Проте навіть лікарі не можуть точно спрогнозувати результат. Тож будьте обережні з такими висловлюваннями, залишайтеся об'єктивними та послуговуйтеся максимально близькими до реальності висловлюваннями.

І НАОСТАНОК — УНИКАЙТЕ СТИГМАТИЗАЦІЇ

Стигматизація — це упереджене, негативне ставлення до окремої людини чи групи людей, пов'язане з наявністю у неї/них якихось властивостей чи ознак.

Від того, як люди говорять, залежить їхня картинка світу. На її основі через стереотипи упередження відносно людей, які мають певну спільну ознаку, формується так звана стигма. Стигма — це стереотип, що відображає упереджене і негативне ставлення та сприйняття певної групи людей.

Через упередження ця група та її окремі представники можуть зазнавати дискримінації. Дискримінація ж є прямим порушенням прав людей.

Наприклад, через дискримінацію можуть порушуватись права на освіту у дітей з інвалідністю, або батьківські права людей з інвалідністю, або ж їхні економічні права, що включають можливість працевлаштування та самореалізації.

Отже, люди зазнають утисків на основі упереджень, які формуються через слова. Виходить, що те, як ми говоримо, конструює нашу дійсність. Тому, використовуючи коректну термінологію та поширюючи правильну інформацію, ми знижуємо рівень стигматизації, а значить і дискримінації.

Долаючи стигматизацію та дискримінацію суспільство формує коректне розуміння людей, неупереджене ставлення до них. Таке ставлення ґрунтується на повазі до особистості, до її прав та свобод. Це додає людям впевненості та відчуття захищеності у суспільстві.

ТЕРМІНИ

НЕПРАВИЛЬНО

Інвалід, каліка, неповносправний/на, людина з обмеженими можливостями, людина з особливими потребами, інклюзивна людина, людина з інклюзією

ПРАВИЛЬНО

Людина з інвалідністю

ПОЯСНЕННЯ

Згадуємо про правило «спочатку людина». Отже, спочатку говоримо про людину, а потім про її ознаку. Слова «інвалід», «каліка» чи «неповносправний» знеособлюють людину, зводячи її до однієї ознаки. Крім того, сьогодні ці слова мають негативне забарвлення. Всі люди у світі мають найрізноманітніші особливі потреби і не існує людей з абсолютними можливостями. Інклюзія — це процес включення всіх людей до соціуму. Тому казати «людина з інклюзією» — невірно. Це все одно, що сказати «людина з процесом».

НЕПРАВИЛЬНО

Особлива дитина, дитина з особливими потребами, дитина з інклюзією

ПРАВИЛЬНО

**Дитина з особливими освітніми потребами (ООП)
або просто: учень чи учениця**

ПОЯСНЕННЯ

Особа з особливими освітніми потребами — це особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки під час освітнього процесу з метою забезпечення її права на освіту, як це визначено у пункті 20 частини першої Статті 1 Закону України «Про освіту».

НЕПРАВИЛЬНО

Дальтонік

ПРАВИЛЬНО

**Людина з порушенням сприйняття кольору,
людина з дальтонізмом, людина у якої дальтонізм**

ПОЯСНЕННЯ

Термін «дальтонік» уже давно набув зневажливого забарвлення, і так сьогодні звертаються навіть до людей, які не мають такого діагнозу, а, наприклад, замислились і переплутали кольори. І подібні висловлювання є неприпустимими.

НЕПРАВИЛЬНО

Інвалідний візок, інвалідна коляска, інвалідне крісло

ПРАВИЛЬНО

Крісло колісне

ПОЯСНЕННЯ

Крісло колісне — це назва допоміжного засобу для пересування, яким користуються не тільки люди з інвалідністю, а й вагітні жінки, літні люди, люди з травмою чи після операції тощо. Візком ми користуємось у супермаркетах, а з коляскою гуляємо з дитиною. Тобто щось веземо або когось котимо. За допомогою ж крісла колісного люди ходять, адже цей засіб допомагає людям саме ходити. Допустимий варіант: людина пересувається за допомогою крісла колісного.

НЕПРАВИЛЬНО

Спинальник, шийник

ПРАВИЛЬНО

Людина з травмою спинного мозку, людина з травмою шийного відділу хребта

ПОЯСНЕННЯ

Згадуємо про правило «спочатку людина». Спочатку говоримо про людину, а потім про її травму.

НЕПРАВИЛЬНО

Візочник/ця, колясочник/ця

ПРАВИЛЬНО

Людина у кріслі колісному, користувач/ка крісла колісного

ПОЯСНЕННЯ

Знову згадуємо про правило «спочатку людина» і не ображаємо людину, знеособлюючи її.

НЕПРАВИЛЬНО

Епілептик

ПРАВИЛЬНО

Людина з епілепсією, людина у якої епілепсія

ПОЯСНЕННЯ

Ознака не визначає людину, тому спершу про людину, а вже потім про наявність у неї епілепсії.

НЕПРАВИЛЬНО

Діабетик

ПРАВИЛЬНО

Людина, у якої цукровий діабет, людина з цукровим діабетом

ПОЯСНЕННЯ

Ознака не визначає людину, тому спершу про людину, а вже потім про наявність у неї цукрового діабету.

НЕПРАВИЛЬНО

Ампутант, людина з ампутацією

ПРАВИЛЬНО

Людина з протезом/протезами, людина без руки/ноги

ПОЯСНЕННЯ

Людина може користуватись протезом, а може й не користуватись ним або бути у процесі підбору протеза, тому відповідно до ситуації правильно говорити, наприклад: людина з протезом або людина без ноги.

Про людину з ампутованими кінцівками ми можемо говорити лише у випадку ампутації, адже людина може й народитися без кінцівки.

Слово «ампутант» є образливим та знеособлюючим.

Неправильно також вживати вираз «людина з ампутацією», адже ампутація — це хірургічна операція, під час якої відбувається відтинання певної частини тіла чи будь-якого органу,

Тобто це все одно, що казати «людина з операцією», а це невірно. Допустимо казати «людина після ампутації» або «людина, що пережила ампутацію», але ми не завжди можемо знати усі обставини того, що саме з людиною сталося.

НЕПРАВИЛЬНО

Сліпий/па, людина з вадами зору

ПРАВИЛЬНО

людина з порушенням (або повною втратою) зору

ПОЯСНЕННЯ

На жаль, слова «сліпий/па» та «глухий\ха» набули негативного забарвлення, оскільки люди почали використовувати їх як образи. Тож уникайте їх використання.

Слово «вада» означає недолік, брак якості або щось, що має шкідливий вплив. Виходячи з принципу поваги до людини ми не повинні говорити так, ніби в ній є щось неякісне. Тому слово «вада» не використовуємо. Пам'ятаючи про принцип «спочатку людина» та про використання нейтральної термінології, правильно говорити: людина з порушенням зору або повною втратою зору (у випадку коли нам точно відомий її стан).

У вжитку є також термін «незряча людина». Він не є дискримінуючим, проте з філологічної точки зору не є правильним.

НЕПРАВИЛЬНО

Глухий/ха, глухонімий/ма, людина з вадами слуху

ПРАВИЛЬНО

Людина з порушенням (або повною втратою) слуху

ПОЯСНЕННЯ

Терміном «глухонімий/ма» у минулому визначали людей, які мали порушення слуху та мовлення. Однак цей термін зараз вважається застарілим та недоречним, оскільки він є образливим для людей з порушенням слуху.

«Глухий/ха» — у медичному сенсі означає особу з повною або частковою втратою слуху.

Проте ця особа не обов'язково володіє жестовою мовою.

«Глуха людина» — культурний термін. Це особа з повною чи частковою втратою слуху, яка володіє жестовою мовою та ототожнює себе з культурою глухих людей. Наприклад, у США, слово Deaf (глухий\ха) пишеться з великої літери, якщо людина себе ототожнює з культурою глухих. В Україні ж використовують термін «жестомовні особи/люди». Отже, за принципом «спочатку людина» та правилом використання нейтральної термінології, коректно буде казати: людина з порушенням слуху або повною втратою слуху (у випадку коли нам точно відомо про її стан).

НЕПРАВИЛЬНО

Мова жестів, сурдопереклад

ПРАВИЛЬНО

Жестова мова

ПОЯСНЕННЯ

Жестова мова — одна з мов, якою спілкуються люди.

Це повноцінна мова із власними правилами та граматиною.

НЕПРАВИЛЬНО

Інклюзивна людина, сонячна дитина, Даун

ПРАВИЛЬНО

Людина з синдромом Дауна

ПОЯСНЕННЯ

Інклюзія — це процес включення всіх людей до соціуму, отже процес не може бути ознакою людини чи дитини.

«Сонячні діти» — це евфемізм. Даун — це прізвище вченого, який вперше описав цей вроджений синдром. Використовуючи це слово як образи люди демонструють свою неосвіченість.

Тому згідно з правилами коректної та етичної комунікації правильно говорити: дитина або людина з синдромом Дауна.

НЕПРАВИЛЬНО

Аутист, людина дощу

ПРАВИЛЬНО

**Людина з розладом аутистичного спектру (РАС),
нейровідмінна людина**

ПОЯСНЕННЯ

«Людина дощу» — це евфемізм, а слово «аутист» суперечить головному правилу коректної лексики. Адже спочатку ми говоримо про людину, а вже потім про її ознаки. Говорити про РАС або розлад аутистичного спектру — коректно, адже аутизм проявляється саме у спектрі. Під спектром мається на увазі широка палітра варіацій того, як цей розлад може проявлятися.

У світі також розвивається поняття нейрорізноманітності. Мається на увазі різноманіття типів роботи мозку. Це нова концепція прийняття розладів аутичного спектру як виду мислення, обробки інформації та сприйняття світу, а не як порушення. Важливо пам'ятати: якщо ми точно не знаємо, як людина хоче щоб її називали, то користуємось правилами коректної термінології.

НЕПРАВИЛЬНО

Дебіл, ідіот, імбецил, кретин, розумово відсталий/ла

ПРАВИЛЬНО

**Людина з інтелектуальними порушеннями
або людина з нейро-когнітивним або когнітивним дефіцитом**

ПОЯСНЕННЯ

Раніше слова «дебіл, ідіот, імбецил, кретин» позначали ступені розумової відсталості. Та оскільки ці слова почали використовувати як образу, ми не можемо вважати їх коректними. Як і поняття розумової відсталості у принципі.

Натомість правильно казати: людина з легким, помірним, важким (значним), глибоким ступенем інтелектуальних порушень. Або: людина з інтелектуальними порушеннями, людина з нейро-когнітивним або когнітивним дефіцитом.

НАД ДОВІДНИКОМ ПРАЦЮВАЛИ:

АВТОРКА

Ніна Мацюк, експертка з питань інклюзивності та безбар'єрності;

А ТАКОЖ:

Уляна Пчолкіна, громадська діячка, консультантка з питань безбар'єрності та доступності Superhumans Center, Голова правління ГС «Ліга сильних», заступниця Голови правління ГО «Група активної реабілітації»;

Анастасія Степула, експертка з безбар'єрності, радниця з адвокатури ГС «Українська мережа за права дитини»;

Галина Штогрин, директорка з розвитку ГО «Майстерня Мрії»;

Наталія Кравцова, перекладачка жестової мови, співзасновниця та голова ГО «Всеукраїнська асоціація перекладачів жестової мови та людей з інвалідністю»;

Аліна Марненко, керівниця музею в темряві «03:00» та БФ «Фундація 03:00»;

Тетяна Гордієнко, редакторка;

Ульяна Биченкова, графічна дизайнерка.

Довідник був підготовлений в рамках проекту «Безпека без перешкод для людей з інвалідністю», який є частиною програми «INKuLtur — for inclusive culture» та реалізується Austausch e.V. спільно з країнами Східного партнерства за фінансування Федерального міністерства закордонних справ Німеччини.

Цей матеріал може бути відтворений повністю або частково в будь-якій формі, з освітніми чи некомерційними цілями, без спеціального дозволу власника авторських прав за умови посилання на джерело.

Організація Austausch e.V. вжила всіх необхідних заходів для перевірки інформації, що міститься в цьому матеріалі. Однак опублікований матеріал розповсюджуються без будь-яких гарантій, явних чи неявних. Відповідальність за інтерпретацію та використання цього матеріалу покладається на користувачів.

Наша адреса:

Austausch e.V.

Badstraße 44

13357 Berlin, Germany

Більше про INKuLtur на нашій веб-сторінці
www.inkultur.org

Зв'яжіться з нами

info@inkultur.org

Слідкуйте за останніми новинами в наших
соціальних мережах @inkulturprogramme
YouTube & Facebook & Instagram